

MALTA

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
PHILIP SCIBERRAS**

Seduta tal-31 ta' Jannar, 2003

Citazzjoni Numru. 2566/1998/1

**Rita Borg f'isimha proprju u bhala kuratrici *ad litem*
ta' uliedha minuri Fiona, Svetlana u Roxette
(ammessa ghall-beneficcu ta' l-ghajjuna legali
b'digriet numru 37/98)**

Vs

Mario Borg

Il-Qorti;

Rat l-att tac-citazzjoni li bih l-attrici *proprio et nomine* premissi d-dikjarazzjonijiet necessarji u moghtija l-provvedimenti opportuni.

Premess illi l-esponenti u Mario Borg izzewgu fis-26 ta' Mejju 1979;

Premess illi minn dan iz-zwieg twieldu erba' ulied u tlieta minnhom ghadhom minorenni u cioe` Fiona data ta' twelid

Kopja Informali ta' Sentenza

29 ta' Marzu 1981; Svetlana data ta' twelid 5 ta' Frar 1991
u Roxette data ta' twelid 2 ta' Frar 1998;

Premess illi l-hajja konjugali bejn il-kontendenti m'ghaliex
aktar possibbli minhabba f'sevizzi u ingurji gravi
konsistenti fi swat da parti tal-konvenut kif ukoll minhabba
f'inkompatibilita` ta' karattru;

Premess illi minhabb l-agir u l-attitudni tal-konvenut l-
attrici giet kostretta tallontana ruhha mid-dar matrimonjali;

Premess illi z-zwieg bejn il-kontendenti tkisser
irrimedjabilment;

Premess illi l-attrici giet awtorizzata b'digret tas-Sekond'
Awla tat-13 ta' Ottubru 1998 biex tipprocedi ghas-
separazzjoni kontra il-konvenut;

Premess illi bl-istess digriet tas-Sekond' Awla tal-Qorti
Civili l-attrici giet nominata bhala kuratrici *ad litem* ta' ulied
minuri msemmija;

Talbet ghalhekk l-attrici *proprio et nomine* lil din l-
Onorabbli Qorti sabiex:-

1. Tippronunzja bejn il-kontendenti s-separazzjoni
personali minhabba htija jew htijiet imputabbli lill-konvenut
u minhabba li z-zwieg tkisser irrimedjabilment, u
tawtorizza lill-attrici tghix separat minn ma' zewgha;
2. Tordna li l-kura u l-kustodja tal-minuri msemmija tigi
fdata lill-attrici;
3. Tikkundanna lill-konvenut jhallas lill-attrici ghalha u
ghal ulied minuri retta alimintarja f'dak l-ammont u that
dawk il-modalitajiet li jidrilha xierqa;
4. Tiddikjara xolta l-komunjoni ta' l-akkwisti bejn il-
kontendenti u tillikwida l-istess komunjoni ta' l-akkwisti
vigenti bejn il-kontendenti u tassenhahom skond kif il-

Kopja Informali ta' Sentenza

Qorti jidrilha xieraq u opportun fic-cirkostanzi kollha tal-kaz;

5. Tordna d-dekadenza tal-konvenut mill-jeddijiet konjugali kif mahsuba fl-artikoli rilevanti tal-Kodici Civili;

Bl-ispejjez komprizi dawk tal-proceduri quddiem is-Sekond' Awla kontra l-konvenut;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess attrici *proprio et nomine* u l-lista tax-xhieda minnha indikati u l-elenku tad-dokumenti esebiti;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut illi permezz taghha huwa eccepixxa:-

Illi t-talba biex issir separazzjoni kellha tigi akkolta stante li l-agir u l-attitudini ta' l-attrici kkagunat il-firda bejn il-partijiet;

Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost kien bizzejjed li wiehed isemmi li l-attirci abbandunat id-dar matrimonjali fejn halliet sija lill-konvenut u lit-tifla u marret ma' ragel iehor mizzewweg flimkien mat-tfal minuri biex apparti milli rrovinat familja qed izzid fl-iskandlu ma' dawn it-tfal minuri;

Salv eccezzjonijiet ohra;

Rat id-dikjarazzjoni guramentata ta' l-istess konvenut u l-lista tax-xhieda minnu indikati;

Rat id-digriet ta' l-14 ta' Ottubru 1999 li permezz tieghu giet nominata l-Assistent Gudizzjarju Dr. Audrey Demicoli biex tigbor il-provi;

Rat l-atti kollha tal-process;

Ikkonsidrat:-

Fil-kaz *de quo* l-attrici qed tadduci bhala bazi ghall-azzjoni taghha tas-separazzjoni s-sevizzi, swat u ingurji gravi kommessi minn zewgha fil-konfront taghha. Dan zewgha minn naha tieghu jillimita ruhu sempliciment b'Nota ta' l-Eccezzjonijiet, gjaladarba baqa' ma xehedx, ghad-difiza li l-kolpa kienet ta' martu li abbandunat id-dar konjugali u ssistemat ruhha ma' ragel iehor;

F'materja ta' separazzjoni l-ligi tqiegħed bhala motivi li jiggustifikaw l-azzjoni l-episodji saljenti tal-hajja konjugali;

Il-provi dwar dawn l-episodji jikkonducu għal dan il-kwadru:-

I. L-attrici u l-konvenut izzewgu fis-26 ta' Mejju 1979 (Certifikat taz-Zwieg esebit mac-citazzjoni);

II. Minn dak rakkontat minnha zewgha kellu l-vizzju tax-xorb u spiss kien ikun fis-sakra. Kien vjolenti u kien hemm okkazjonijiet fejn sawwatha. Kien ukoll iheddida li joqtolha u jkecciha barra mid-dar. Stqarret ukoll li l-konvenut zewgha kellu jigi rikoverat l-Isptar Monte Carmeli minhabba l-problema kronika tax-xorb;

III. Ix-xhieda prodotti minnha u cioe` missierha Nazzareno Caruana (fol. 24) u uliedha maggorenni Sharon Bellizzi (fol. 26) u Fiona Borg (fol. 28) jikkorroboraw din ix-xiehda ta' l-attrici għal dak li hu stat ta' sokor, atti vjolenti, swat u theddid;

IV. L-attrici, in kontro-ezami, tinnega kull addebitu dwar relazzjoni jew hbiberija ma' certu Alex Vella;

Hu pacifiku illi meta wiehed mill-konjugi jressaq talba kontra l-konjugi l-iehor fuq aktar minn raguni wahda, "hu bizzejjed li tikkonkorri wahda biss minnhom ghax din jekk pruvata hi bizzejjed biex tiggustifika t-talba għas-separazzjoni" (**Vol. XLVI P II p 638**), "*purche sia tale da violare profondamente i riguardi della convivenza coniugali*" (**Vol. XXVI P II p 110**);

Issa fil-kaz in disamina jezistu l-provi tas-swat u l-minacci fuq l-attrici li jimmanifestaw li l-konvenut, ghallanqas meta jkun xurban, hu bniedem ta' disposizzjoni aggressiva fejn kien jhedded, joffendi, u sahsitra jsawwat lil martu;

Sfortunatament din is-sitwazzjoni mhix singolari ghal dan il-kaz *de quo*. Gja l-Qrati kellhom okkazzjoni jikkomentaw illi "ix-xorb u l-konsegwenza ta' vjolenza huma fost l-aktar elementi li inevitabilment iwasslu ghal separazzjoni personali, anke ghaliex huma ferm diffiqli li jigu ssuperati minn min ikun halla lilu nnifsu jintri keb minnhom" - "**Genoveffa Magri -vs- Joseph Magri**", Appell, 6 ta' Ottubru 2000;

Inoltre intqal ukoll illi "kull xorta ta' vjolenza, fizika jew morali, hi element li jitfa' piz kbir ta' responsabilita` fuq min ikun jigi provat li kien hati li kkommettiegħ" ("**Emanuela Attard et -vs- Joseph Attard**", Appell, 6 ta' Ottubru 2000; "**Doris Mizzi pro et noe -vs- Mario Mizzi**", Appell, 19 ta' Mejju 2000);

Il-konvenut ma iddefendiex ruhu minn din l-akkuza u allura l-Qorti ma tistax ma tiehux impressjoni mill-aktar negattiva tal-komportament tieghu b'rizultat tal-maltrattament u minacci versu martu;

Dawn jaqghu taht il-kappa ta' "sevizi" li, kif jinghad, "jikkonsistu f'atti abitwali ta' krudelta` li joffendu l-persuna li kontra tagħha huma diretti b'mod li jiggeneraw fiha dulur, ezacerbazzjoni u avversjoni profonda kontra l-konjugi li jkun hati tagħha" (**Vol. XXXI P I p 200**), u ghalhekk jirrendu "*imsopportabile la convivenza*" (**Vol. IX p 274; Vol. XII p 553**);

Skond ma jinghad mix-xiehda ta' Sharon Bellizzi (fol. 26) missierha gieli esprima ruhu ma' bintha minuri li n-nanna u cioe` l-attrici hi "qahba". Diskors bhal dan jikkostitwixxi "ingurja gravi" ("**Giuseppa Agius -vs- Pacifico Agius**", Appell Civili, 10 ta' Dicembru 1951). Daqstant iehor, imbagħad, hi ingurja gravi d-diffamazzjoni li biha l-konvenut, bhal f'dan il-kaz, jaddebita lill-martu, relazzjoni

Kopja Informali ta' Sentenza

ma' ragel barrani u imbaghad jonqos li jissostanzja l-akkuza. Ara f'dan il-kuntest id-decizjoni fl-isemijiet "**Dr. Victor Randon -vs- Josephine Randon**", Appell Civili, 19 ta' Novembru 1976;

Il-Qorti hi ghalhekk sodisfatta li fuq l-apprezzament oggettiv u fattwali, ir-responsabilita` ghat-tifrik taz-zwieg taqa' fuq il-konvenut, li bl-imgieba tieghu wassal biex l-attrici sahsitra tallontana ruhha definittivament mid-dar konjugali;

Jirrizulta li l-attrici ma tahdimx u fil-fatt tghix bir-"*relief*". Dan skond ma gie dikjarat mix-xhud Emmanuel Cassar (fol. 27) Principal Officer fid-Dipartiment tas-Sigurta` Socjali. B'kollox ghalha u ghaz-zewg ulied minuri kienet tircievi fis-sena 2000 Lm32.64 fil-gimgha. Dan oltre c-*Children's Allowance* ta' Lm12.98 fil-gimgha. Ara deposizzjoni ta' Alex Agius (fol. 27) ukoll Principal Officer ma' l-istess dipartiment fuq imsemmi;

Minn naha tieghu l-konvenut huwa dizokkupat u jircievi Lm29.14 fil-ghimgha bhala "*relief*";

Issa jekk hu minnu li d-dizokkupazzjoni mhix motiv biex ir-ragel jehles mill-obbligu ta' l-alimenti lil martu u lil uliedu specjalment fejn id-dizokkupazzjoni tkun kolpuza (**Vol. XXXVIII P II p 520**), dasqtant iehor irid jittiehed qies tal-fatt illi z-zewg konjugi qed jghixu bl-assistenza socjali u allura f'kaz bhal dan il-principju regolatur hu li din l-assistenza tipprovdi biss il-minimu biex wiehed jghix;

B'danakollu anke fejn irrizulta li hekk hu l-kaz il-Qorti ma naqqsetx li f'sitwazzjoni konsimili, takkorda persentagg lil parti l-ohra mir-*relief* ricevut. Dan in omagg tal-principju li l-parti li tkun fi htija fiz-zwieg kellha tipprovdi ghal manteniment tal-parti l-ohra. ("**Genoveffa Magri -vs- Joseph Magri**", gja fuq riferita);

Fic-cirkostanzi l-Qorti ser tipprovdi li l-konvenut jghaddi lill-attrici ghalha u ghall-ulied minuri percentagg ta' hamsa fil-mija (5%) tar-*relief* ricevut minnu;

Kopja Informali ta' Sentenza

Dwar l-assi tal-komunjoni jirrizulta li dawn jikkonsistu biss minn oggetti mobbli li lista taghom giet elenkata mill-attrici skond Dok. RB1 (fol. 42). Il-Qorti hi tal-fehma illi dawn il-ftit oggetti, u li fosthom jidher ukoll li hemm dawk parafernali taghha donati lilha mill-genituri fil-mument taz-zwieg ghandhom jinghataw lill-attrici biex jitgawdew minnha u minn uliedha;

Dan qed taghmlu in vista tal-fatt li l-konvenut ser jithalla fid-dar matrimonjali, lokata lill-koppja mill-Gvern, u fejn tirisjedi ukoll bintha mal-familja taghha. Del resto dwar l-assenjazzjoni tad-dar matrimonjali ma tressqet l-ebda talba formali fuq daqshekk.

Ghal dawn il-motivi;

Taqta' u tiddeciedi l-kawza billi tilqa' l-Ewwel Talba u tiddikjara li qed tippronunzja s-separazzjoni personali bejn il-kontendenti minhabba htijiet unikament addebitabbli lill-konvenut;

Tilqa' t-Tieni Talba billi tordna li l-kura u l-kustodja ta' l-ulied minuri Svetlana u Roxette tkun affidata lill-attrici;

Tilqa' wkoll it-Tielet Talba u tordna li l-konvenut ikun ikkundannat li jhallas lill-attrici ghaliha u ghaz-zewg ulied minuri fuq imsemmija hamsa fil-mija (5%) ta' kull ammont li f'kull zmien jircievi f'assistenza socjali u li ghandha tithallas direttament lill-attrici mid-Dipartiment koncernat. Dan il-percentagg jibqa' hekk sakemm il-posizzjoni tibqa' dik li hi llum u l-konvenut jibqa' ma jahdimx xoghol regolari bi qliegh;

Tilqa' r-Raba' Domanda billi tiddikjara xolta l-komunjoni ta' l-akkwisti ezistenti u konsistenti biss fl-oggetti mobili precizati fil-lista esebita mill-attrici a fol. 42 tal-process, u li dwarhom il-Qorti qed tordna li ghandhom jigu assenjati lill-attrici;

Kopja Informali ta' Sentenza

Gjaladarba din il-Qorti tat dan il-provvediment mhux il-kaz li tipprovdi fuq id-dekadenza tad-drittijiet mitluba mill-attrici fil-hames domanda.

Fir-rigward ta' l-ispejjez tal-kawza dawn ghandhom jigu sopportati mill-konvenut.

-----TMIEM-----